

BURHANIYE DOSYASI

TÜRSAB ARGE DEPARTMANI, EKİM 2008

Zeytin Riviera'sından Işık Sahiline: Burhaniye

Cengiz Yücel, TÜRSAB Ar-Ge Departmanı

"Zeytin Riviera'sı" diye de anılmaya başlanan Edremit Körfezi, Ege Denizi'nin Anadolu Yarım Adası'nı işgal girişimlerinin Kuzeydeki son denemesi. Bu son denemede ona Edremit Körfezi'nin güneyinden başlayıp Kuzey doğu ekseninde uzanan Madra Dağı ile onunla kuzey doğuda buluşup doğu-batı eksenine doğru uzanan efsanevi İda Dağı engel oluyor. Bu dağların kış aylarında biriktirdiği sular ve onların taşıdığı alüvyonlar Edremit Körfezine doğru bu dağların eteklerinden başlayıp "Işık Sahiline" kadar uzayan verimli, Burhaniye ovasını yaratmış.

Onlarca kilometre uzunluğundaki kumsalı ve berrak denizi ile binlerce yıldır "Işık Sahil" olarak bilinen Ören, artık "Zeytin Riviera'sı" Burhaniye'nin bir parçası olarak karşımıza çıkıyor. Ören aslında, tıpkı yanı başındaki Öğretmenler Mahallesi gibi Burhaniye ilçesinin bir mahallesi. Zeytin bahçelerinin gölgelediği ve Karınca Çayı'nın suladığı büyük Burhaniye Ovası, Madra Dağı eteklerindeki Körfeze tepeden bakan köyleri ile ziyaretçilerine sanıldığından ve şimdiye kadar bilinenden çok daha geniş turizm olanakları sunuyor.

Ören şehircilik anlamında Türkiye'nin en güzel habitatlarından birisi. Burhaniye Belediyesi asırlık palamut ağaçlarının gölgelediği bu mahallesinde irtifa hakkına titizlikle uyan bina ve konutlara izin vermiş. Sahil kesimindeki birkaç görece büyük ve yüksek otel ve tatil köyü dışında yüksek binalar kolay kolay ortalıkta görülüyor. Gövdelerine sincapların yuva yaptığı Palamut ağaçlarının çoğu burada tarihi eser muamelesi görüyor.

Ören'deki pek çok mütevazı turistik tesis geniş ve bakımlı bahçeleri ve bu bahçelerin orasından burasından boy vermiş devasa ağaçlarla dikkat çekiyor. Buradaki fıstık çamı, sedir, iğde, ıhlamur, ak ağaç ve okalüptüs ağaçlarının yanısıra 1620 adet palamut meşesi Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından anıt ağaç ilan edilmiş. Pansiyonların, tesislerin herşeyin bahçesi özenle bakılıyor ve sokaklarında yürüken sarkın dallardan mevsimine göre kiraz, erik, incir, dut ve daha sayamadığımız bilimüm meyvelerden tadıyorsunuz. Ören'in Meydanından Türkiye'nin en geniş kumsallarından birine iniyorsunuz. Bu dev gibi plajın ortasındaki ahşap klübeden oluşan barlarda içkinizi yudumlarken güneşi batırıyorsunuz.

Alplerden sonra dünyanın en fazla oksijen oranına sahip, sulak ve verimli bir ova olan Burhaniye Ovası'nda zeytin en temel ürün. Bununla beraber, her gün 25 kamyon civarında sebze ve meyve bu ovadan başta İstanbul ve İzmir olmak üzere yurdun dört bir yanına dağılıyor. Bu ovada pamuk dahil saymakla bitmeyecek çeşitlilikte ürün yetiştiriliyor.

Büyük, ya da orta çaplı sanayi kuruluşlarının bulunmadığı Burhaniye geçimini zeytin, tarım ve turizme endekslemiş durumda. Burhanitelilerle konuşursanız bundan da çok memnun olduklarını görürsünüz. Çevre bilincine sahip, organik tarımın değerini bilen bilinçli bir halk var Burhaniye'de.

Yarasalarla organik tarım

Bu ilçe Türkiye'de tarımsal ilacın en az kullanıldığı yörelerden birisi. Burhaniye'nin Kuzey doğusunda bulunan Havran İlçesi'nde başta İnönü mağarası olmak üzere etraftaki mağaralarda sayıları 20 bini bulan dünyanın en büyük yarasa kolonilerinden birisi yaşıyor. Dokuz farklı türle tür sayısı açısından da oldukça nadir görülen bu koloni her gün yaklaşık 150 kilo civarında haşere ve böceği yiyerek besleniyor. Hal böyle olunca zararlı böceklerin tarımsal faaliyetlerdeki etkisi kalmıyor ve ilaç kullanımı minimum düzeye iniyor. O nedenle bölgenin tarım ürünleri lezzet ve doğallık bakımından daha kaliteli oluyor.

BURHANIYE DOSYASI

TÜRSAB ARGE DEPARTMANI, EKİM 2008

Ancak, bu yarasaların geleceği şu sıralar tehlikede. Burhaniye Ovasındaki tarımsal faaliyetleri sulama yoluyla desteklemek üzere büyütülen Havran Barajı bu mağaraları su altında bırakacak. Baraj Projesinin sahibi Devlet Su İşleri bu yarasaları kurtarmak için yapay mağara projesi başlatmış bulunuyor. Sular yükseldiğinde bu yarasa kolonisinin bu yapay mağaralarda yaşayıp yaşamayacağı ise bir muamma. Böyle olunca da barajların ekosistemleri tahrip ettiği yönünde ciddi tezlere sahip bilim adamlarının iddiaları akıllara geliyor.

Burhaniye'nin denizi Türkiye'nin en temiz denizleri arasında. 18 kilometrelik sahilde tam 10 adet mavi bayraklı plaj var. Bu plajların dördü ise Burhaniye'dedir. Burhaniye Turizm Tanıtma Derneği Başkanı Engin Erdurmaz'ın verdiği bilgiye göre İlçedeki Biyolojik Arıtma tesisi Türkiye'nin en yeterli ve kaliteli arıtma tesislerinden birisi.

Zeytin Ormanı

Zeytin Burhaniye'nin herşeyi. Bu ovada ve ovayı çevreleyen dağların yamaçlarında tam 2 milyon 65 adet zeytin ağacı bulunuyor.

"...Zeytinsiz soframız yoktur bizim. Yanlış soframız mı? Sobada odunumuz, kalorifer kazanında prınamız, bardağımızda zeytin çayımız, banyoda sabunumuz, bahçede, parkta ağacımız, zeytin dalları arasından süzülüp gelen, yüksek oksijenle solunan havamız, hani abartmak gibi olmasın ama damarlarımızdaki kanımız bile zeytindendir bizim..." diyor Burhaniye Belediye Başkanı Fikret Akova.

Burhaniye ovası için bir zeytin ormanı da denilebilir.

Buranın zeytininden dünyanın en kaliteli zeytinyağlarından biri çıkarılıyor. Bu zeytinyağı bir çok uluslararası yarışmada kalite ödülleri almış. Dünyanın dört bir tarafına ihraç edilen zeytin yağı en çok da İtalya, İspanya ve Yunanistan'a ihraç ediliyormuş. Bu ülkeler kendi zeytinyağlarının aromasını Burhaniye'den ithal ettikleri zeytinyağını katarak zenginleştiriyor ve dünya pazarlarına öyle sürüyorlarmış.

İlçede Kış aylarında gerçekleştirilen Zeytin Festivali gerçekten görülmeye değer bir festival. Zeytin Kış aylarında Aralık ayından Şubat ayına kadar süren bir dönemde toplanan bir ürün olduğundan zeytin bahçeleri bu dönemde çok hareketli ve renkli görüntülere sahne oluyor.

Bu festivale paralel yapılan Deve güreşleri şenliği de aynı günlerde izlenebilir. Bu festivalin tarihlerini öğrenmek için İlçe Turizm Danışma Ofisini arayabilirsiniz.

Romalılar da farketmiş

Ören'de denize girerken antik bir limanın üzerinde yüzdüğünüzü bilmelisiniz. Dünyanın ilk sağlık ve eğitim merkezlerinden birisi olan Burhaniye'nin temiz havası, ilaç niyetine içilecek özellikteki zeytinyağı, termal suları ve girildiğinde insanı dinç kılan soğuk denizi antik dönemlerde yaşayan insanların da dikkatini çekmiş. Burada M.Ö. 1443 yılında kurulan ilk yerleşim yüzyıllarboyu süren savaşlarda yıkılıp tahrip olunca Adramys adındaki Lidya lideri M.Ö. 6. yüzyılda şehri Eunus'un güneyinde bir tepe üzerine yeniden inşa ettirmiş. Lidya Kralı Alyattes'in oğlu ve Lidya Kralı Krezüs'ün de kardeşi olan bu şahsiyet kente adını da verince kent Adramytteion diye anılmaya başlanmış.

Sonradan Roma, Bizans, Selçuklu, Karesioğulları ve Osmanlı dönemlerini yaşayan kent 1484 yılında bölgedeki su kemerlerine ithafen Kemer adını alıyor. 19. yüzyılda ise Sultan Abdülhamit'in oğlu Burhanettin'in adı veriliyor.

Burhaniye'de bu dönemlerin izlerine sık sık rastlanıyor. Bu izler arasında Dutluca köyü yakınlarındaki kaya sunakları (deliktaş) en göze çarpanlar arasındadır. Tamamen doğal kayalar üzerinde insan eliyle yapılan düzenlemelerle oluşturulmuş bu tapınakların Bronz Çağı'ndan Hristiyanlık dönemine kadar faal olduğu düşünülmektedir. Ören'in merkezinde yapılan kazılarda bir bazilikanın kalıntıları ortaya çıkarılmaktadır.

Turizme açılan köyler

Burhaniye'de gezip dolaşabileceğiniz kahvelerinde oturup çay içebileceğiniz, kahvaltı yapabileceğiniz, Köyler var. Bu köylerin arasında yürüyerek, ya da bisikletle günübirlik geziler rahatlıkla yapabilirsiniz.

Bölge halkı olağanüstü derecede misafirperver ve turistlere çok sıcak bakan aydınlık yüzlü insanlardan oluşuyor. Taylileli ve Dutluca Köyleri bu köylerin başında bulunuyor. Her ikisi de Edremit Körfezine yukarıdan bakan köyler olduğundan muhteşem panoramik manzaralar da bu köy gezilerinin cabası oluyor.

BURHANIYE DOSYASI

TÜRSAB ARGE DEPARTMANI, EKİM 2008

Burhaniye Ovasının kuzey doğusundaki Dutluca köyü her Pazar Alman misafirler ağırlayan Club Orient köyünün misafirleri tarafından ziyaret ediliyor. Sabah köyde yapılan kahvaltı öncesi çevredeki zeytinlikler arasında yapılan yürüyüş Alman turistlere unutulmaz anlar yaşıyor.

Burhaniye'yi güneyindeki bir tepeden gören Madra Dağı eteklerindeki Taylıeli Köyünden bütün Burhaniye'yi, karşıdaki Kaz Dağı'nı ve Edremit Körfezinin sakin denizini seyredebilirsiniz. Bu manzaranın bilhassa akşam güneş batışı saatlerinde tadına doyum olmadığını da belirtmeden geçmeyelim. Bu köyde Köy kahveleri yanısıra yemek yiyebileceğiniz restoranlar da var.

Taylıeli Köyü'nde İstanbul'dan gelen iki tiyatroseverin icra ettiği sokak tiyatrosu gösterisine de rastlayabilirsiniz. Yaz aylarında kendi satın aldıkları evlerinin önünde kurdukları küçük bir açık hava sahnesinde halka açık olarak sergiledikleri bu tiyatro gösterileri sadece köylülerin değil, Ören'e ve Burhaniye'ye gelen pek çok turistin de ilgi odağı oluyor.

Duvarlarında resimler olan Camisiyle dikkat çeken Şahinler Köyü Burhaniye'nin güneyinde Madra Dağı eteklerinde bulunuyor. Yaklaşık 150 yıllık bir tarihe sahip bu caminin duvarlarındaki ve kubbesindeki resimler çeşitli doğa manzaraları ve meyve fresklerinden oluşuyor. Resimler arasında Köy mezarlığı ve Rezelli Değirmeni de var. İslam dünyasında bu tür resimlerin bulunduğu cami, sayısı birkaç adedi geçmiyor.

Burhaniye-Dutluca arasındaki 8 kilometrelik; Bahadınlı-Karadere arasındaki 7 kilometrelik; Bahadınlı-Yaylacık-Avunduk-Kırtık arasındaki 15 kilometrelik ve Şarköy-Hisarköy-Şahinler-Taylıeli arasındaki 16 kilometrelik yürüyüş parkurları bölgedeki başlıca yürüyüş parkurları. Bu parkurlara ilişkin haritaları Ören'de bulunan turizm danışma bürosundan kolayca edinebilirsiniz. Büronun telefonu: 0266 416 35 00.

Burhaniye turizmde yeni bir atağın eşliğinde

Burhaniye sağlık turizmi ve kırsal turizm alanlarındaki geniş turizm olanaklarını iyi kullanarak yıl boyu canlı bir turizm noktası olmak için kolları sıvadı. Bu doğrultuda İlçede genel bir seferberlik gözleniyor. İlçedeki turistik tesis sahipleri bu yıl Haziran ayında biraraya gelerek kurdukları Burhaniye Turizm Tanıtma Demeği ise bu faaliyetlerin odak noktası olacak.

Ağustos ayında Türkiye Seyahat Acentaları Birliği'ne bir ziyaret gerçekleştiren Dernek Başkanı Engin Erduran, Bölgede turizmi dört mevsime yaymak için seyahat acentelerine ihtiyaçları olduğunu kaydederek, bölgedeki alt ve üst yapı yatırımları ve gelişmeler hakkında TÜRSAB Başkanı Başaran Ulusoy'a bilgiler verdi.

Erduran, bu yıl ihalesi yapılan Havaalanı'nın en geç 2010 yılında faaliyete geçmesini beklediklerini ifade etti. Erduran ayrıca Burhaniye'de termal su kaynaklarının bulunduğunu halen Burhaniye'ye 10 kilometre uzaklıktaki Havaalanı yakınlarındaki termal tesislerde önemli bir kapasiteye sahip olmalarının yanısıra, Burhaniye'nin merkezinde de termal suyun çıkarılması, Ören ve Öğretmenler Mahallesindeki tesislere kazandırılması için sondaj çalışmaları başlatıldığını da sözlerine ekledi.

Başkan Ulusoy, Türk turizminin yükseliş eğilimini sürdürebilmesi için "Çeşitlenme ve bölgelere yayılma"ya şiddetle ihtiyacı olduğunu Burhaniye'nin var olan potansiyeliyle bu yolda önümüzdeki yılların en başarılı merkezlerden birisi olacağına inandığını belirtti. "Bilhassa Burhaniye ve Edremit'e çok yakın mesafedeki Körfez Havaalanının uluslar arası uçuşlara açılmasıyla ilgili çalışmalar tamamlandığında bölgeye Orta Avrupa ve İskandinavya gibi ülkelerden charter uçuşlarıyla gelecek turist sayısında önemli gelişmeler olabilecek." diyen Ulusoy, Burhaniye'de kaliteli butik otellerle ekoturizm yapılmasının bölge için en iyi seçenek olacağını, burada çevrenin ve tarımsal faaliyetlerin özenle korunmasının turizmdeki geleceğini belirleyeceğini de vurguladı.>>